

2. 12. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

TOPO

Hodnocení účinnosti právní úpravy a její smysluplnosti či naplňování "ducha zákona" patří zejména do rukou politikům. Avšak je nepochybně nutné, aby i právníci zaujímali při nalézání práva svůj názor na věc. Někdy totiž v rámci snahy o vyřešení problémů, berouce věc tak, že zákonodárce před nás postavil hotovou právní normu, zapomínáme na to, že i každá jednotlivá právní norma je součástí právního systému a nestojí osamocena a je podřízena základním principům ústavnosti České republiky. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob je zrovna tou normou, která si zkoumání zaslouží.

Moreno Vlk & Asociados

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE / ABOGADOS / ATTORNEYS AT LAW
PRAHA - MADRID - BRATISLAVA

Její ideologické jádro není vloženo do jejich úvodních ustanovení, na rozdíl kupříkladu od trestního zákoníku či občanského zákoníku, pokoušíme tady vyjít se zásadami, kterými by sankční norma měla být ovládána. A dodávám, prostřednictvím trestního zákona, jako jisté nadřazené normy, ovládána je. Nejdůležitější zásadou je zásada subsidiarity trestní represe, tedy tam, kde máme širokou škálu jiných sankcí a možností od civilního práva po správní trestání, bychom měli vždy uvážlivě měřit, zdali je trestní stíhání namístě. Jsem nepochybně přesvědčen, že zde TOPO neobstojí. Prozatím přístupná trestní stíhání v podstatě vypovídají o tom, že fyzické osoby, které jsou statutárními orgány nebo pro něž právnická osoba jest pouhou zástěrkou, vykonávají činnost za hranou zákona, ať už přestupkového nebo trestního a trestní stíhání právnických osob je v podstatě jen jakýmsi „soustíháním“ jejich majetku, který může být nejenom předmětem trestního stíhání, ale může být i též předmětem trestu samého vůči fyzickým osobám ve formě trestu propadnutí majetku. Něco, co je sankcionováno a je samo předmětem sankcí subjektem i objektem. Je tomu tak správně? Rozhodně není. Protože máme dvě řízení, jedno zbytečné. Prvotní a primární sankčnost jest u osob fyzických, jednajících přímo a nezprostředkovaně.

Smyslem normy je i umožnit trestní stíhání komplikovaných nadnárodních či velkých „anonymních“ společností, kde nelze dosáhnout na konkrétní odpovědnost jednotlivce, nebo, kde konkrétní odpovědnost jednotlivce nedostačuje ke skutečnému potrestání, tedy naplnění smyslu sankčního trestního práva. Tam, kde je potřeba potrestat právnickou osobu, která z věci má prospěch. Děje se to? Jsou skutečně naplněny tyto kurately, nedochází před tím k úmyslnému opomenutí sankčních možností podle správních předpisů? Odpověď je nasnadě. Ano, dochází k opomenutí sankčních povinností podle správních předpisů a všechny možné sankce a trestní stíhání zpravidla běží proti entitám malým, jednočlenným prázdným skořápkám, či fiktivním subjektům. Jaký smysl má jejich trestní stíhání vedle vykazování statistiky a naplňování činnosti orgánů činných v trestním řízení a posléze soudu? Pro základní poslání trestního práva, tedy najít nejtvrďší sankci, která směřuje k odškodnění poškozených v prvním místě a souběžně k nápravě pachatele, nulovou.

Je nápravou pachatele i likvidování pachatele? Řekněme, že zrušení právnické osoby, to je v podstatě

takový trest smrti. Takových to trestů smrti bylo rozdáno přeci jenom trochu více, než absolutních trestů ve formě trestu doživotí v právu trestním klasickém. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob se tak stává typickou normou, která vrší problémy z podstaty své vlastní existence, aniž by to, co vlastně původně řešit měla a chtěla, řešila, nebo k tomu přispívala. Položme si otázku jako právníci. Změní se něco z hlediska trestně právní politiky státu a na běhu světa a výkonu spravedlnosti, pokud bude tato norma zrušena? Nezmění se vůbec nic.

Osobně jsem předpokládal, že trestní stíhání bude zahájeno kupříkladu vůči obrovské chemičce, která zamoří životní prostředí způsobem, kdy nebude možno dohledat konkrétního pachatele takového jednání, nebo samotné nedbalostní zavinění či úmyslné zavinění konkrétní fyzické osoby, která se dopustila excesu, bude podle trestního práva nedostatečné, společensky neúnosné, a to za současné situace, že sankce podle zákonů chránící životní prostředí, které se pohybují v řádech milionových, ne-li vyšších, budou nedostatečné. I na tuto dovozenou otázku si mohu dát negativní odpověď. S klidným srdcem mohu tedy uzavřít, jediným pozitivním výsledkem, a to ve velkých uvozovkách je, že se začali dělat complains programy, my advokáti máme práci, a podnikatelům přibyla další povinnost, která se promítne do zvýšení cen. Jistě, zvýší se i „objasněnost“, a vytvoří se další škatulka právní odbornosti. Je to opravdu to, co je „duchem zákona“ o trestní odpovědnosti právnických osob?

JUDr. Václav Vlk,
advokát, partner

[MORENO VLK & ASOCIADOS](#)

advokátní kancelář

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8

Tel.: +420 224 818 736

Fax: +420 224 818 736

e-mail: paha@moreno-vlk.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)

- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)